PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2017/1789,

annettu 25 päivänä syyskuuta 2017,

liiallisen alijäämän olemassaolosta Kreikassa annetun päätöksen 2009/415/EY kumoamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 12 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto päätti komission suosituksesta 27 päivänä huhtikuuta 2009 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 104 artiklan 6 kohdan nojalla tehdyllä neuvoston päätöksellä 2009/415/EY ([1]), että Kreikassa oli liiallinen alijäämä. Neuvosto totesi, että julkisen talouden alijäämä oli 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2007 eli yli perussopimuksen mukaisen 3 prosentin viitearvon, ja sen arvioitiin olevan 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2008 (ilman kertaluonteisia toimenpiteitä; kertaluonteisten toimenpiteiden kanssa 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen). Julkisen talouden alijäämän ennustettiin olevan 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2009 (tai 3,7 prosenttia, jos huomioon otetaan kertaluonteiset tulot). Julkinen bruttovelka oli 94,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2007 ja 94,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2008 eli huomattavasti yli perussopimuksen mukaisen 60 prosentin viitearvon. Komission tammikuun 2009 väliennusteessa arvioitiin, että julkisen velan osuus suhteessa BKT:hen kasvaa 96,3 prosenttiin vuonna 2009 ja 98,5 prosenttiin vuonna 2010.

(2) Neuvosto antoi 27 päivänä huhtikuuta 2009 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 104 artiklan 7 kohdan ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 ([2]) 3 artiklan 4 kohdan nojalla Kreikalle komission suositukseen perustuvan suosituksen, jossa Kreikkaa kehotettiin korjaamaan liiallinen alijäämä viimeistään vuonna 2010 siten, että se supistaa julkisen talouden alijäämänsä alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen uskottavalla ja kestävällä tavalla. Määräajaksi, johon mennessä Kreikan hallituksen oli toteutettava tuloksellisia toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi, neuvosto asetti 27 päivän lokakuuta 2009.

(3) Neuvosto totesi 30 päivänä marraskuuta 2009 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 8 kohdan mukaisesti, ettei Kreikka ollut toteuttanut tuloksellisia toimia; tämän vuoksi neuvosto vaati komission suosituksesta 16 päivänä helmikuuta 2010 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 9 kohdan mukaisesti Kreikkaa toteuttamaan toimenpiteitä liiallisen alijäämänsä korjaamiseksi viimeistään vuonna 2012. Neuvosto myös asetti tuloksellisten toimien toteuttamisen määräajaksi 15 päivän toukokuuta 2010.

(4) Kreikan hallituksen rahoitustilanteen erittäin jyrkkä heikkeneminen johti siihen, että jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö on euro, päättivät vuonna 2010 Kreikan pyynnöstä antaa Kreikalle yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston monenkeskisen avun kanssa vakaustukea koko euroalueen rahoitusvakauden varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, myöntämä tuki on maaliskuusta 2012 alkaen toteutettu Euroopan rahoitusvakausvälineestä myönnetyn lainan muodossa.

(5) Neuvosto hyväksyi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 9 kohdan ja 136 artiklan nojalla 10 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen 2010/320/EU ([3]), joka osoitettiin Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi, ja vaati Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidettiin tarpeellisina liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2014.

([1]) Neuvoston päätös 2009/415/EY, tehty 27 päivänä huhtikuuta 2009, liiallisen alijäämän olemassaolosta Kreikassa (EUVL L 135, 30.5.2009, s. 21).

([2]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

([3]) Neuvoston päätös 2010/320/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2010, joka on osoitettu Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaaditaan Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidetään tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi (EUVL L 145, 11.6.2010, s. 6).

(6) Päätöstä 2010/320/EU on muutettu huomattavasti useita kertoja. Se laadittiin 12 päivänä heinäkuuta 2011 uudelleen neuvoston päätöksellä 2011/734/EU ([1]). Päätöstä 2011/734/EU on muutettu tämän jälkeen huomattavasti useita kertoja 8 päivän marraskuuta 2011 ja joulukuun 2012 välisenä aikana ([2]).

(7) Kreikka pyysi 8 päivänä heinäkuuta 2015 rahoitustukea Euroopan vakautusmekanismilta (EVM) kolmivuotisen lainan muodossa, ja 12 päivänä heinäkuuta 2015 saavutettiin periaatteellinen yhteisymmärrys enintään 86 000 miljoonan euron lainan myöntämisestä Kreikalle.

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013 ([3]) ja erityisesti sen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion, joka pyytää rahoitustukea EVM:ltä, on laadittava makrotalouden sopeutusohjelma, jäljempänä 'ohjelma', neuvoston hyväksyttäväksi. Tällaisella ohjelmalla olisi varmistettava sellaisten uudistusten hyväksyminen, joita tarvitaan julkisen talouden kestävyyden ja sääntely-ympäristön parantamiseksi.

(9) Kreikan laatima ohjelma hyväksyttiin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2015/1411 ([4]). EVM:n puolesta toiminut komissio ja Kreikan viranomaiset allekirjoittivat 19 päivänä elokuuta 2015 erityisiä talouspoliittisia ehtoja koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan.

(10) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä elokuuta 2015 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 9 kohdan nojalla komission suosituksesta päätöksen (EU) 2015/1410 ([5]) ja vaati Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidettiin tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi viimeistään vuonna 2017.

(11) Kreikka vapautettiin asetuksen (EU) N:o 472/2013 10 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti velvollisuudesta toimittaa liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn liittyvät kertomukset, ja sen sijaan se antoi kertomukset ohjelman puitteissa.

(12) Kreikka sai ohjelman ensimmäisen tarkastelun onnistuneesti päätökseen kesäkuussa 2016. Euroryhmä piti 15 päivänä kesäkuuta 2017 myönteisenä etukäteistoimia, jotka Kreikka oli toteuttanut ohjelman toista tarkastelua varten kyseisen tarkastelun päätökseen saattamisen edistämiseksi. Euroryhmän 24 päivänä toukokuuta 2016 ja 15 päivänä kesäkuuta 2017 pitämissä kokouksissa selkiytettiin toimenpiteitä, joita toteutetaan tarvittaessa sen jälkeen, kun ohjelma on saatu menestyksekkäästi päätökseen, sen varmistamiseksi, että Kreikan velka on kestävällä tasolla.

(13) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjan (N:o 12) 4 artiklan mukaan komissio toimittaa menettelyn täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot. Pöytäkirjan soveltamisen osana jäsenvaltioiden on neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2009 ([6]) 3 artiklan mukaisesti toimitettava tiedot julkisen talouden alijäämästä ja velasta sekä muista asiaan liittyvistä muuttujista kahdesti vuodessa eli ennen 1 päivää huhtikuuta ja ennen 1 päivää lokakuuta.

(14) Neuvoston antaa päätökset liiallisen alijäämän olemassaoloa koskevien päätösten kumoamisesta toimitettujen tietojen perusteella. Liiallisen alijäämän olemassaoloa koskeva päätös olisi lisäksi kumottava ainoastaan, jos alijäämä ei komission ennusteiden mukaan ylitä perussopimuksessa määrättyä 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen ennustejaksolla ([7]).

([1]) Neuvoston päätös 2011/734/EU, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2011, joka on osoitettu Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaaditaan Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidetään tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi (EUVL L 296, 15.11.2011, s. 38).

([2]) Neuvoston päätös 2011/791/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jolla muutetaan päätös 2011/734/EU, joka on osoitettu Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaaditaan Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidetään tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi (EUVL L 320, 3.12.2011, s. 28); neuvoston päätös 2012/211/EU, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2012, jolla muutetaan päätös 2011/734/EU, joka on osoitettu Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaaditaan Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidetään tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi (EUVL L 113, 25.4.2012, s. 8); neuvoston päätös 2013/6/EU, annettu 4 päivänä joulukuuta 2012, päätöksen 2011/734/EU, joka on osoitettu Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaaditaan Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidetään tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi, muuttamisesta (EUVL L 4, 9.1.2013, s. 40).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).

([4]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/1411, annettu 19 päivänä elokuuta 2015, Kreikan makrotalouden sopeutusohjelman hyväksymisestä (EUVL L 219, 20.8.2015, s. 12). Täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/1411 julkaistiin uudelleen kaikilla virallisilla kielillä virallisessa lehdessä EUVL L 91, 7.4.2016, s. 27.

([5]) Neuvoston päätös (EU) 2015/1410, annettu 19 päivänä elokuuta 2015, Kreikalle esitettävästä vaatimuksesta toteuttaa liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi tarpeellisina pidettäviä alijäämää pienentäviä toimenpiteitä (EUVL L 219, 20.8.2015, s. 8). Päätös (EU) 2015/1410 julkaistiin uudelleen kaikilla virallisilla kielillä virallisessa lehdessä EUVL L 91, 7.4.2016, s. 18.

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 479/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta (EUVL L 145, 10.6.2009, s. 1).

([7]) Vastaa vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoa koskevia vaatimuksia sekä vakaus- ja lähentymisohjelmien muotoa ja sisältöä koskevia ohjeita, jotka talous- ja rahoituskomitea hyväksyi 15 päivänä toukokuuta 2017. Saatavilla osoitteessa http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf.

(15) Niiden tietojen perusteella, jotka komissio (Eurostat) on toimittanut asetuksen (EY) N:o 479/2009 14 artiklan mukaisesti saatuaan Kreikalta ilmoituksen huhtikuussa 2017, sekä ohjelman ensimmäisen tarkastelun ja komission kevään 2017 talousennusteen perusteella voidaan tehdä seuraavat päätelmät:

— Julkisen talouden rahoitusasema on parantunut jatkuvasti vuodesta 2009, jolloin alijäämä oli suurimmillaan 15,1 prosenttia suhteessa BKT:hen; alijäämä supistui 5,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2015 (3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen, jos huomioon ei oteta Eurostatin ilmoittamaa, finanssialan tukeen liittyvien valtion tukitoimien nettovaikutusta) ja kääntyi lopulta 0,7 prosentin ylijäämäksi suhteessa BKT:hen vuonna 2016 ([1]). Alijäämän supistuminen perustui pitkälti yhtä paljon menojen hillitsemiseen kuin valtion tulojen vakauttamiseen.

— Kun otetaan huomioon ensimmäisen tarkastelun yhteydessä hyväksytty finanssipoliittinen toimenpidepaketti, jonka ennustetaan tuottavan vuoden 2018 kuluessa 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, sekä toimenpiteet, joista sovittiin toisen tarkastelun yhteydessä ja joilla on tarkoitus osittain kompensoida vähimmäistulojärjestelmän kansallisesta käyttöönotosta aiheutuvat talousarviovaikutukset, komission kevään 2017 talousennusteessa ennakoidaan, että alijäämä on 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017, ja jos politiikka säilyy muuttumattomana, vuonna 2018 saavutetaan ylijäämä, joka on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kreikan viranomaisten komission kevään talousennusteen koontipäivän jälkeen toukokuussa 2017 hyväksymässä vuodet 2018–2021 kattavassa keskipitkän aikavälin finanssipoliittisessa strategiassa esitettyjen toimenpiteiden odotetaan parantavan julkisen talouden toteutumaa vuonna 2018 ja keskipitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi alijäämän odotetaan ennustejaksolla pysyvän alle perussopimuksessa määrätyn 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen.

— Kreikan julkinen velka suhteessa BKT:hen kasvoi suurten julkisten alijäämien, nimellisen BKT:n supistumisen ja pankkialalle annetun rahoitustuen vuoksi vuosien 2008 ([2]) ja 2016 välisenä aikana 109,4 prosentista 179,0 prosenttiin vuonna 2012 toteutetuista merkittävistä velkojen uudelleenjärjestelyistä huolimatta. Kreikan julkisen velan osuus suhteessa BKT:hen kasvoi etenkin vuosien 2015 ja 2016 välisenä aikana 177,4 prosentista 179,0 prosenttiin, koska osa julkisen talouden vuoden 2016 ylijäämästä käytettiin tarvittavien kassavarantojen muodostamiseen. Velan kasvu oli yhteydessä myös uuteen positiiviseen virta-varanto-korjauserään, joka johtui niiden maksurästien hoitamisesta, jotka oli tilastosääntöjen mukaisesti jätetty kirjaamatta julkiseen velkaan. Velkasuhteen odotetaan säilyvän jokseenkin ennallaan vuonna 2017, koska maksurästien selvitysohjelma jatkuu; vuonna 2018 velkasuhteen odotetaan kuitenkin supistuvan 174,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen julkisen talouden ylijäämän ja suotuisan suhdannetilanteen ansiosta.

(16) Komission (Eurostat) huhtikuussa 2017 julkistaman, Kreikan julkisen talouden vuoden 2016 toteutuman ja komission kevään 2017 talousennusteen perusteella Kreikka täyttää edellytykset, joiden perusteella neuvosto voi kumota päätöksensä liiallisen alijäämän olemassaolosta Kreikassa. Euroryhmän 15 päivänä kesäkuuta 2017 pitämässä kokouksessa keskusteltiin myös useista osatekijöistä, kuten julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysennusteesta, joilla on merkitystä komission neuvostolle antaman suosituksen kannalta, jossa se suosittaa, että neuvosto kumoaa päätöksensä liiallisen alijäämän olemassaolosta Kreikassa.

(17) Kreikkaan sovelletaan liiallisen alijäämän korjaamista seuraavasta vuodesta eli vuodesta 2017 alkaen vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevää osiota, ja sitä seurataan edelleen vuoden 2018 puoliväliin ulottuvan ohjelman puitteissa. Tämän jälkeen Kreikan olisi edettävä asianmukaisessa tahdissa kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitettaan, myös noudattamalla menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa, ja noudatettava velkakriteeriä asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 1 a kohdan mukaisesti.

(18) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 12 kohdan mukaan neuvoston päätös liiallisen alijäämän olemassaolosta on kumottava, kun liiallinen alijäämä jäsenvaltiossa, jota asia koskee, on neuvoston käsityksen mukaan oikaistu.

(19) Neuvoston käsityksen mukaan Kreikan liiallinen alijäämä on oikaistu, ja päätös 2009/415/EY olisi näin ollen kumottava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kokonaistilanteen arviointi osoittaa, että Kreikan liiallisen alijäämän tilanne on oikaistu.

([1]) Eurostatin toimittamien tietojen mukaan perusjäämä oli 3,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016. Ohjelmaan sisältyvän määritelmän mukainen perusjäämä oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ohjelmassa määritelty perusjäämä ei sisällä pankkien pääomittamisen kertaluonteisia kustannuksia, muuttoliikkeeseen liittyviä menoja vähennettynä unionilta saaduilla varojen siirroilla, niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, siirtoja, jotka liittyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien tuloja koskeviin päätöksiin (arvopaperimarkkinaohjelman (SMP) ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen (ANFA) puitteissa keskuspankkien hallussa olevista Kreikan joukkovelkakirjoista saatavia tuottoja vastaavat määrät) eikä osaa yksityistämisestä saaduista tuotoista, mutta se sisältää käsittelemättä ja maksamatta olevien veronpalautusten kertymän muutoksen.

([2]) Vuoden 2008 velkasuhdetta on tarkistettu ylöspäin alun perin julkistetusta velkasuhteesta, jonka mukaan velka oli 94,6 prosenttia suhteessa BKT:hen; tarkistus johtuu sekä julkisen talouden velkaan että BKT:hen vaikuttaneista tilastollisista tarkistuksista.

2 artikla

Kumotaan päätös 2009/415/EY.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä syyskuuta 2017.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. MAASIKAS